

Socialstyrelsens arbete mot hedersrelaterat våld

Att stötta socialtjänst och hälso- och sjukvård med bästa tillgängliga kunskap

Agenda

1. Socialstyrelsens arbete i stort

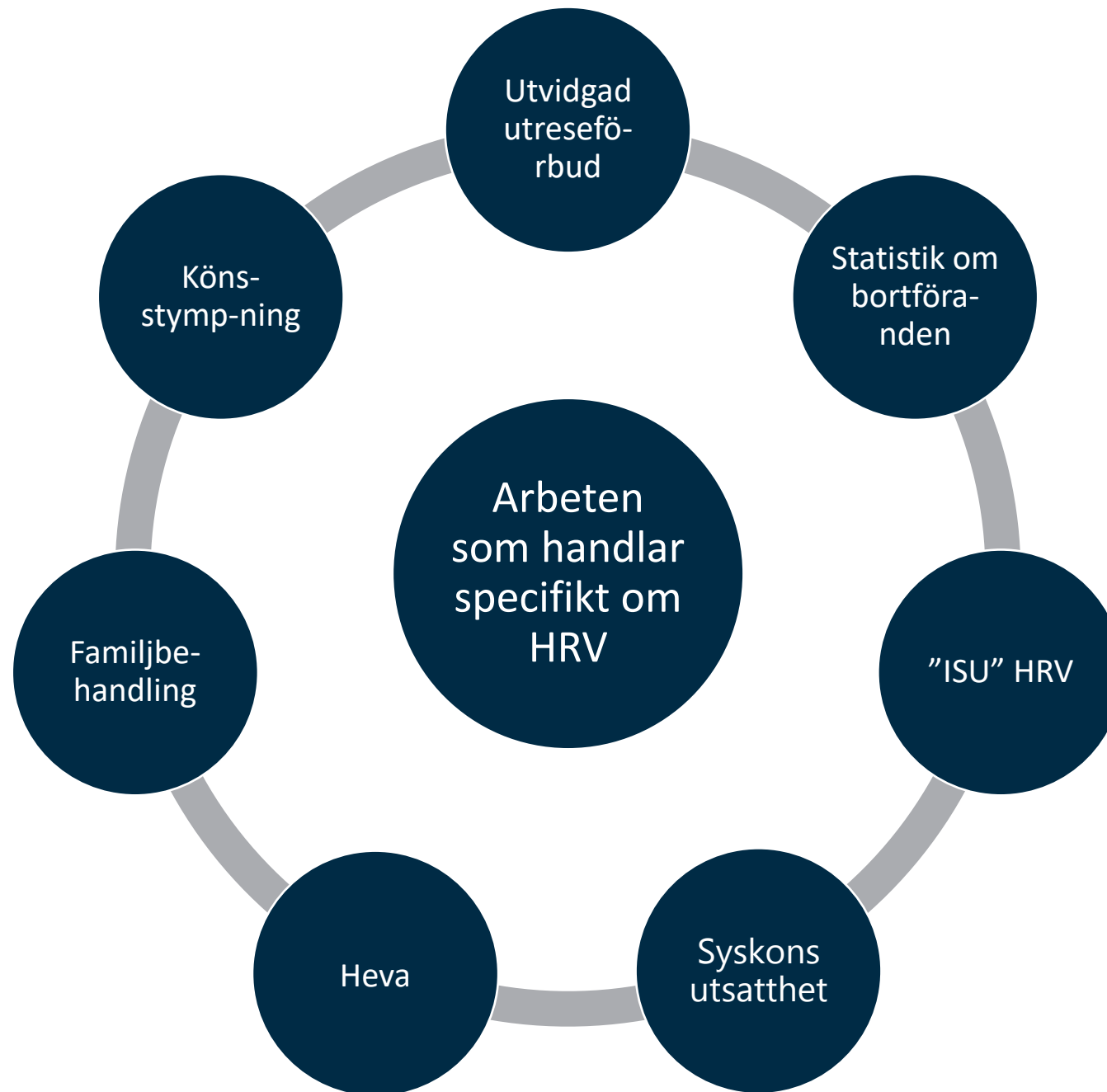
Vi tar en närmare till på vissa av våra stöd:

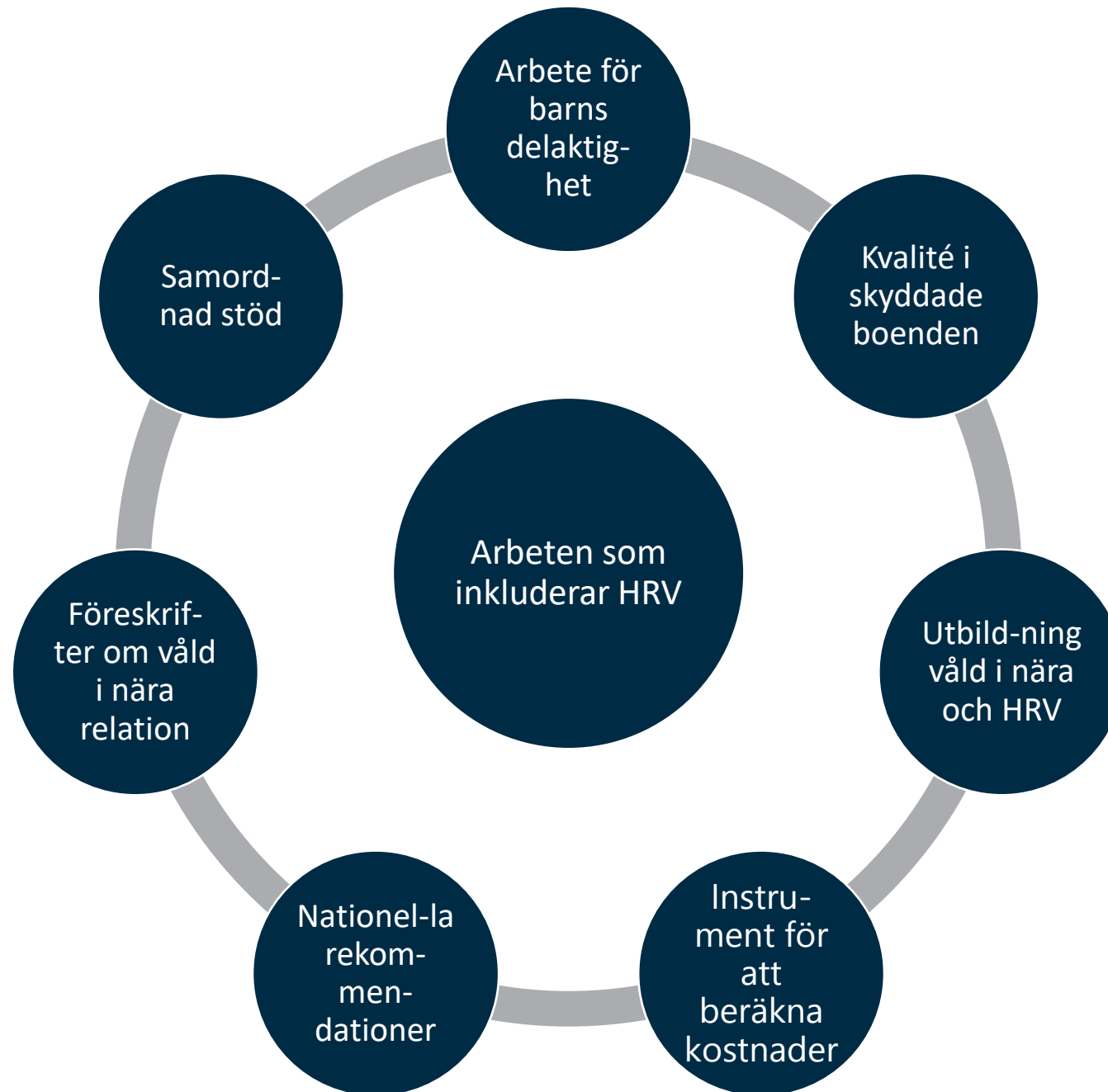
2. Heva

3. Stöd för arbete med könsstympning

4. Informationsmaterial om utvidgade
utreseförbud

Socialstyrelsens arbete med hedersrelaterat våld – på övergripande nivå

Läs mer på kunskapsguiden!

- Övergripande information
- Publikationer
- Utbildningar
- Kunskapsguiden.se

Hedersrelaterat våld och förtryck

Personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck får inte alltid den hjälp och det stöd som de behöver och Så är det trots att kommunerna enligt socialtjänstlagen har ett ansvar för att de ska få hjälp. Detta tema beskriver vad hedersrelaterat våld och förtryck är och vilka olika uttryck det kan ta.

Vad är hedersrelaterat våld och förtryck >

Det är framför allt flickor och kvinnor som drabbas av det som kallas hedersrelaterat våld och förtryck. Kontrollen av deras sexualitet är central. Men även pojkar och män kan utsättas för detta våld.

Många uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck >

Hedersrelaterat våld och förtryck kan handla om utsatthet för kontroll, begränsningar och fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Tvångsäktenskap och könsstympning är några specifika uttryck för detta våld.

Publikationer >

Här hittar du aktuella publikationer om temat Hedersrelaterat våld och förtryck.

Utbildningar >

Här hittar du webbaserade utbildningar för temat Hedersrelaterat våld och förtryck.

Del 2

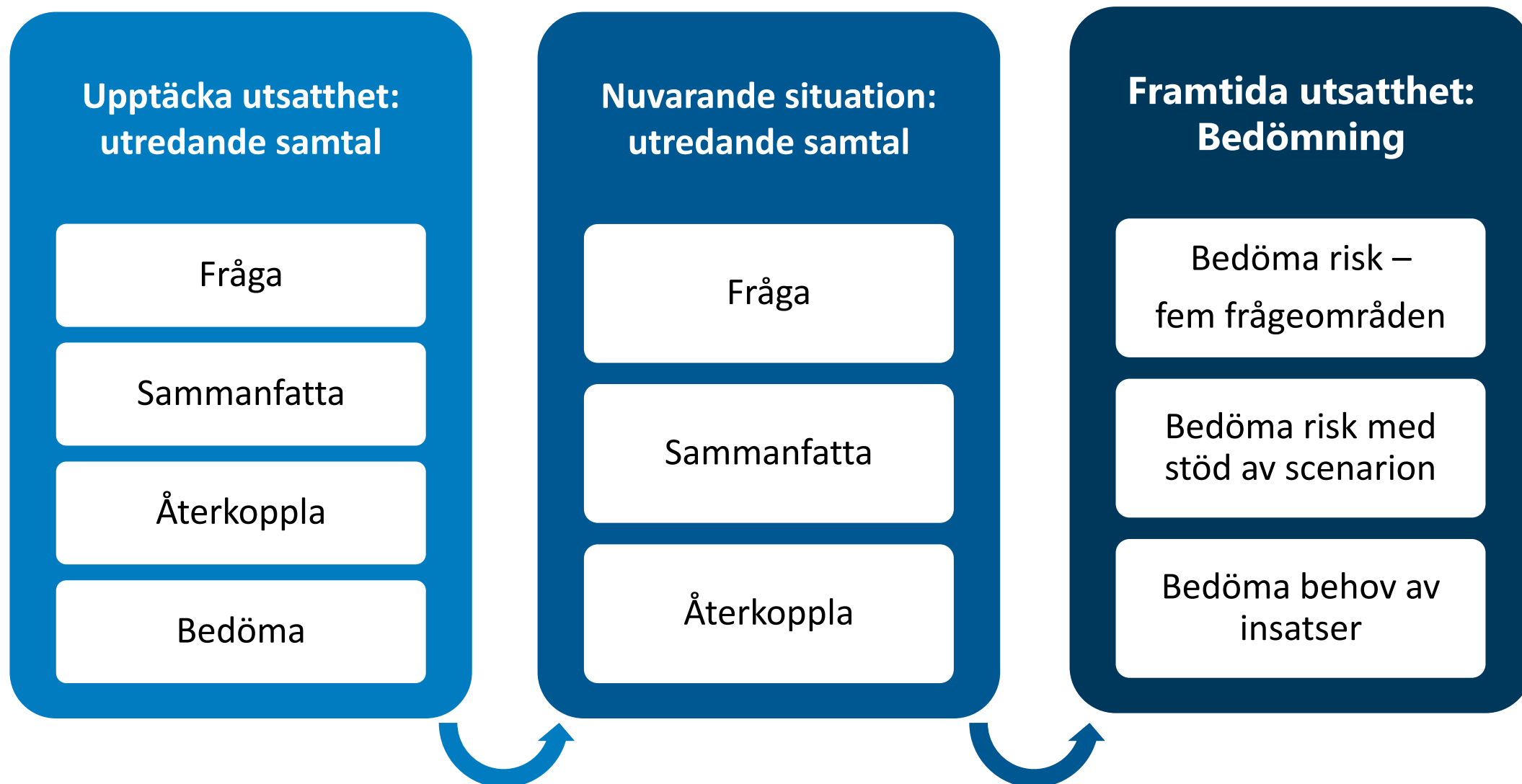
Heva – Bedömningsstöd för utredningar av barn som är utsatta för HRV

Bedömningsstödet Heder- vad är det?

- **Målgrupp:** Socialtjänst som genomför barnutredningar
- **Barn:** från 12-17
- Manual och frågeformulär
- Stödet hjälper med:
 - Upptäckt
 - Kartläggning av barnets nuvarande situation
 - Bedömning av risk

Vad innebär arbetet med Heva? Processen i tre steg

Stöd i riskbedömningen

"Att använda Heva som bedömningsstöd resulterar inte i färdiga svar utifrån fastställda risknivåer eller sannolikheter. Heva stödjer dig däremot i din egen professionella bedömning av risk för framtida utsatthet. Heva tillhandhåller en ram med frågor och stöd att bedöma svaren."

- Ingen för-formulerat risk, en del av bedömningen: vilken typ av risk?

Framtida utsatthet: Bedömning

Bedöma risk –
fem frågeområden

Bedöma risk med stöd av
scenarion

Bedöma behov av insatser

Vilka risker?

- Psykiskt våld – begräsningar, kontroll, kränkningar, hot
- Fysiskt våld – en av de könsstämpning
- Barnäktenskap, tvångsäktenskap, bortföranden

Del 3

Stöd för arbete med könsstämpning

Samtalsstöd för socialtjänsten

- Lagstiftning
- Vad könsstympning innebär
- Socialtjänstens roll
- Konkreta frågor

Frågor till föräldrar för att upptäcka risk för könsstympning eller förebygga framtida könsstympning

- Jag vet att det förekommer att flickor blir skurna i underlivet i ditt hemland, det kallas också för könsstympning eller omskärelse. Är det något som din/er dotter genomgått?

Om nej:

o Hur ser du/ni på den traditionen nu när du/ni har en dotter?

- Du/ni känner säkert till att det är förbjudet i Sverige, även om det görs av en släkting eller annan person utomlands. Ibland kan det vara svårt att stå emot starka åsikter om traditioner. Finns det en risk att personer i er närhet eller i ert hemland skulle vilja att er dotter går igenom ett sådant ingrepp?
- Vill du/ni ha ett "könsstympningspass" ²² utifall att det skulle behövas i framtiden vid besök i hemlandet? Könsstympningspasset styrker att traditionen är olaglig i Sverige, skadlig och kan ge negativa konsekvenser på hälsan. En del föräldrar upplever att könsstympningspasset kan vara ett bra stöd för att motverka att ingreppet görs mot deras vilja.

Samtalsstöd för hälso- och sjukvården

- Vad könsstympling innebär
- Hälso- och sjukvårdens roll
- Konkreta frågor
- Hänvisningar

Checklista för vidare utredning, vård och stöd

Gör så här när du har identifierat behov av vidare utredning eller vård och stöd:

- **Remittera eller hänvisa patienten vidare i vården utifrån er verksamhets rutiner.** Fundera på hur du eller er verksamhet kan vara ett fortsatt stöd till kvinnan eller flickan. Är kvinnan gravid kan särskilda rutiner gälla.
- **Kontakta Nationella stödtelefonen:** Ta vid behov hjälp av en stödlinje för att få rådgivning.
Nationella stödtelefonen: 010-223 57 60.
- **Anmäl till socialtjänsten:** Ta vid behov kontakt med socialtjänsten i den aktuella kommunen för rådgivning eller anmälan. Du är skyldig att genast anmäla till socialtjänsten om du får kännedom om, eller misstänker, att ett barn far illa.
- **Erbjud könsstymplingspass:** Berätta vad det är och erbjud könsstymplingspass på ett språk som passar, om det finns risk att flickan kan utsättas för könsstympling under en kommande utlandsvistelse.
- **Anmäl till polisen:** Bedöm om du behöver göra en polisanmälan.

Kunskapsstöd könsstympning hos gravida

- Till mödrahälsovården och förlossningsvården
- Tydliga rekommendationer:
 - Det behövs utbildning och en stärkt vårdkedja
 - Fråga alla
 - Erbjud öppningsoperation under graviditeten

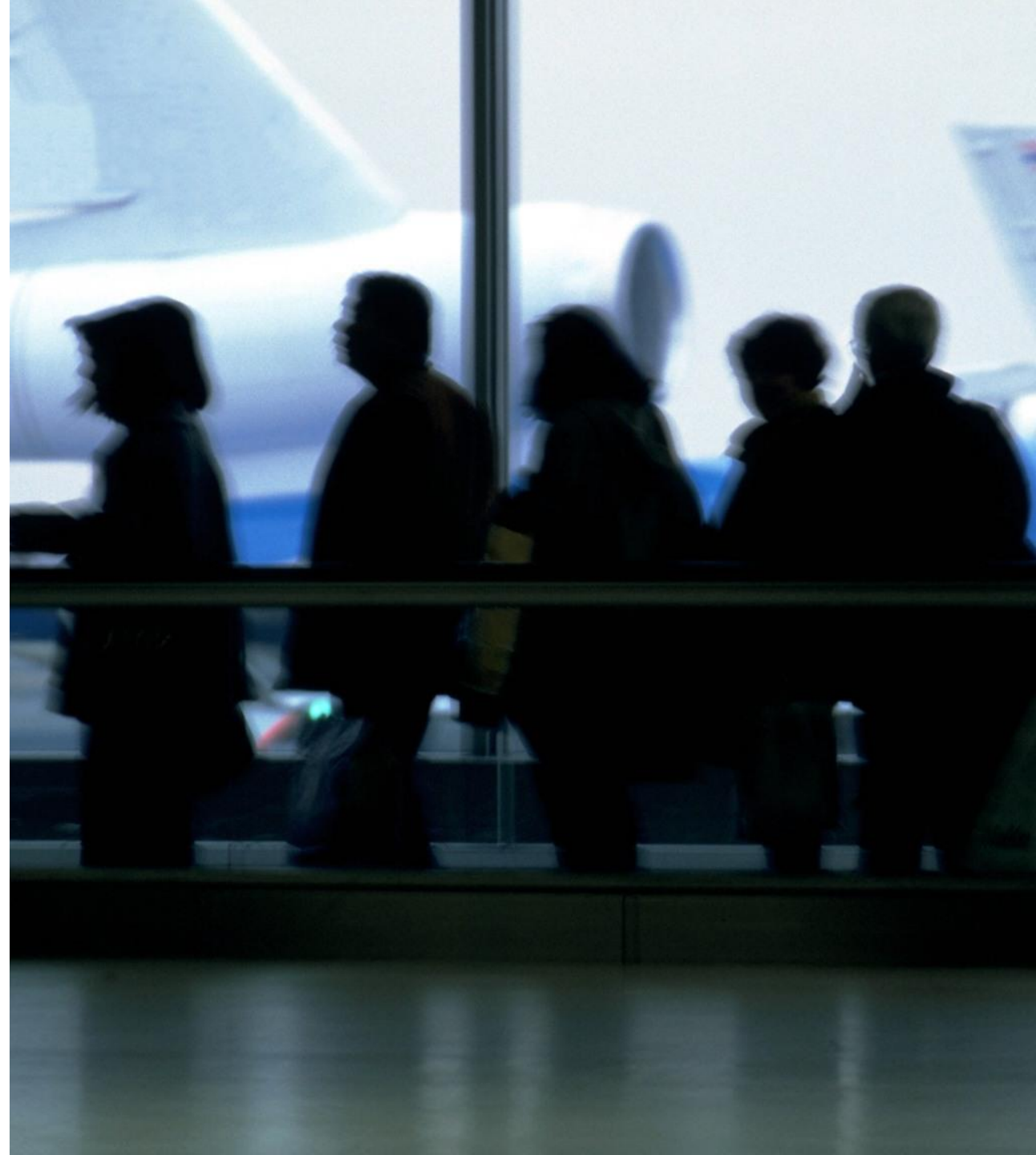

Del 4

Informationsmaterial om utvidgade utreseförbud

Meddelandeblad utreseförbud

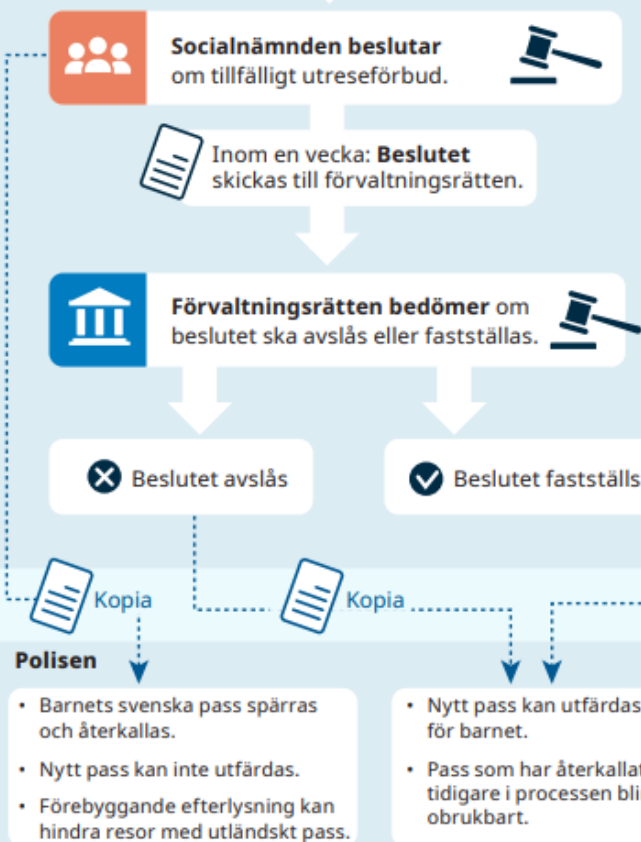
- Vad utvidgningen innebär
- När utreseförbudet ska användas
 - Exempel och mer om "påtaglig risk"
- Utreseförbud ersätter inte beslut om frivilliga insatser eller LVU
- Undantag
- Om barnet försvinner

Så fattas beslut om utreseförbud

Tillfälligt utreseförbud 31 d § LVU

Socialtjänsten bedömer att utreseförbud behövs, och att man inte kan invänta förvaltningsrättens beslut på grund av risken att barnet förs utomlands eller lämnar Sverige.

Utreseförbud 31 a § LVU

Det finns en påtaglig risk för att ett barn förs utomlands eller lämnar Sverige och utsätts för förhållanden som uppfyller 2 eller 3 § LVU.

Omprövas
var 6:e månad

Länkar till Socialstyrelsens stöd

[Kunskapsguiden](#)

Bedömning av utsatthet för HRV:

[Heva](#)

Könsstämpning:

[Kunskapsstöd till stöd för hälso- och sjukvårdens arbete](#)

[Samtalsstöd till hälso- och sjukvården](#)

[Könsstämpning hos gravida](#)

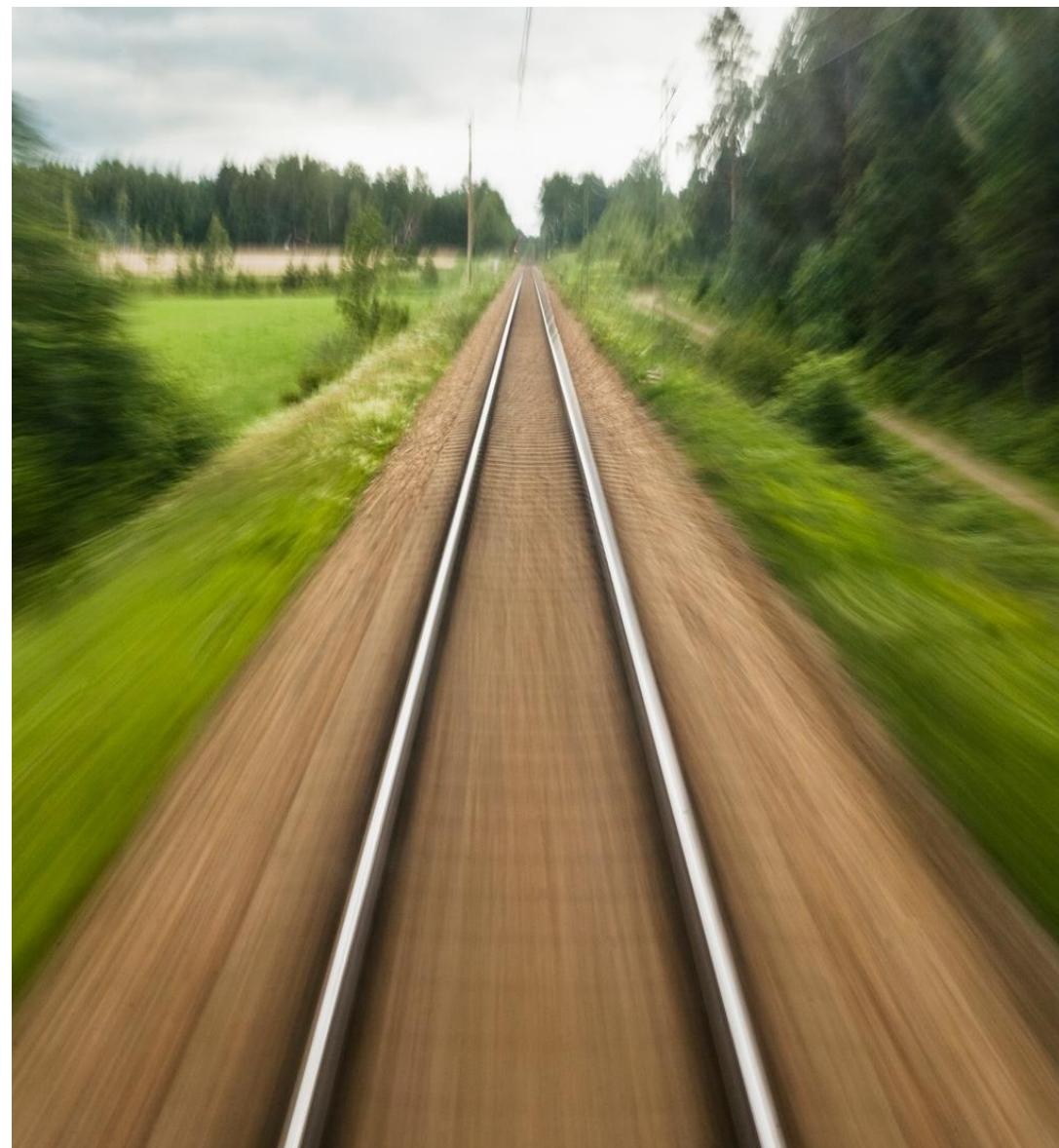
[Samtalsstöd för socialtjänsten](#)

[Faktablad med uppdaterad uppskattning](#)

Utvidgad utreseförbud:

[Meddelandeblad](#)

[Flödesschema](#)

Tack

Kontakt:

Hanne.martinek@socialstyrelsen.se

